

**Biuro Planowania Przestrzennego Miasta
w Szczecinie**

ul. Karola Szymanowskiego 2, 71-416 Szczecin
tel. +48 91 42 21 055, +48 91 42 45 739
bppm@um.szczecin.pl, www.bppm.szczecin.pl

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie**

Źródło: Materiały autorskie czerwiec 2023 rok.

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr Aleksandra Działowska-Chmara

KIEROWNIK ZESPOŁU OCHRONY ŚRODOWISKA:

mgr Jolanta Wiśniewska

PROJEKTANT PLANU:

mgr inż. arch. Piotr Doroszkiewicz

GENERALNY PROJEKTANT:

mgr inż. arch. Angelika Szerniewicz-Kwas

DYREKTOR BIURA:

mgr inż. arch. Zofia Fiuk-Dymek

Szczecin, BPPM, sierpień 2023 (aktualizacja styczeń 2024)

wyżozenie 2 do publ. wgl. 18.01-08.02.2024

Oświadczenie

Oświadczam, że ukończyłam jednolite studia magisterskie na kierunkach: ochrona środowiska i architektura krajobrazu, posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach zespołów opracowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz sporządziłam samodzielnie ponad 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

mgr inż. Aleksandra Działowska-Chmara

Aleksandra Działowska-Chmara

Wyłożenie 2 do pu

1	STRESZCZENIE	6
2	WPROWADZENIE	7
2.1	METODA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	7
2.2	STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI PROGNOZY	8
2.3	PRZEDMIOT I CELE PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.4	INFORMACJE ZAWARTE W PROGNOZACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA POWIĄZANYCH DOKUMENTÓW	10
	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA	
	PRZESTRZENNEGO MIASTA SZCZECIN	10
	PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	10
2.5	TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCE Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	10
3	ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA WRAZ Z PRZEWIDYWANYMI ODDZIAŁYWANIAMI	11
3.1	POWIERZCHNIA ZIEMI	11
3.2	WARUNKI GEOLOGICZNE	12
3.3	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	13
3.4	WARUNKI KLIMATYCZNE	13
3.5	KLIMAT AKUSTYCZNY	15
3.6	ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA	16
3.7	ROŚLINY, ZWIERZĘTA, RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	18
3.8	WALORY KRAJOBRAZOWE, DZIEDZICTWO KULTUROWE I HISTORYCZNE	21
3.9	ZASOBY NATURALNE	23
3.10	ZDROWIE I WARUNKI ŻYCIA LUDZI	23
3.11	NATURA 2000 ORAZ POZOSTAŁE OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE	24
3.12	INTEGRALNOŚĆ EKOLOGICZNA OBSZARU	25
4	ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA I SPOSOBY ICH ROZWIĄZANIA	25
4.1	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	25
4.2	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE	25
4.3	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI PLANU	25
5	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA	26
5.1	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	26
5.2	ODDZIAŁYWANIA SKUMULOWANE	26
5.3	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIA	27
6	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PLANU	27
	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM I SPOSOBY	
	ICH UWZGLĘDNIENIA	27
7	METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PLANU	28
8	PODSUMOWANIE I WNIOSKI	29
9	LITERATURA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	30

wyżozenie 2 do publ. wgl. 18.01-08.02.2024

1 Streszczenie

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dotyczy obszaru określonego uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XXXIX/1139/18 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie. W trakcie sporządzania prognozy na omawianym terenie, na niewielkim jego fragmencie, obowiązuje Uchwała nr XII/252/15 z dnia 27 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Powstańców Wielkopolskich 66-68” w Szczecinie”.

Głównym celem mpzp „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie jest określenie sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu oraz sposobu ochrony konserwatorskiej z uwagi na zachowane walory struktury funkcjonalno-przestrzennej osiedla.

Analizowany teren zajmuje powierzchnię ok. 42,2 ha i stanowi część osiedla Pomorzany w dzielnicy Zachód. Obszar opracowania jest przekształcony antropogenicznie: stanowią go tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej, teren pętli tramwajowej przy ul. Smolańskiej, ogrody działkowe oraz tereny kolejowe.

Rzeźba terenu jest mocno zróżnicowana: wysokości bezwzględne w obrębie obszaru osiągają wartości od ok. 20 m n.p.m. w środkowej i zachodniej części do ok. 1,5 m w rejonach wschodnich. Warunki geologiczne na obszarze planu są niejednorodne – występują tu zarówno utwory piaszczyste, spoiste, jak i mieszane. W kilku miejscach wskazuje się nasypy mineralno-spoiste, a przy wschodniej granicy obszaru planu – obszar zagrożony ruchami masowymi ziemi.

Tereny zieleni reprezentowane są przez zieleń urządzoną towarzyszącą zabudowie, ogrody działkowe, roślinność semileśną na skarpach oraz zieleń ruderalną m.in. wzdłuż terenów kolejowych. Roślinność przyuliczna odgrywa tu marginalne znaczenie – występuje tu kilka szpalerów. Na większości obszaru planu fauna nie jest bogata ani zróżnicowana. Jest to wynikiem znacznego zagospodarowania terenu, a także gęstej sieci naziemnej infrastruktury, która w znacznym stopniu ogranicza bytowanie i przemieszczanie się dzikich przedstawicieli fauny. Większe bogactwo przyrodnicze występuje w terenach zieleni nieurządzonej, głównie na skarpach wzdłuż wschodniej i południowej granicy terenu.

Na obszarze planu, z wyjątkiem chronionych gatunków ptaków, nie występują żadne ustanowione ani proponowane do objęcia ochroną formy ochrony przyrody i krajobrazu w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na obszarze planu nie występują wody powierzchniowe.

Głównym źródłem hałasu na dokumentowanym obszarze jest ruch kołowy i szynowy (w tym kolejowy i tramwajowy). W granicach planu stwierdza się niewielkie przekroczenia poziomu hałasu wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych: Zygmunta Chmielewskiego (do 10 dB) i al. Powstańców Wielkopolskich (do 5 dB). Liczna zabudowa produkcyjno-usługowa (m.in. Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Bosman, wytwórnia i dostawca betonu) oraz obecność infrastruktury kolejowej powodują, że na obszarze opracowania występują złe warunki dla kształtowania się optymalnych warunków klimatycznych i tła akustycznego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2021.845 z późn. zm.) obowiązujące aktualnie dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza nie zostały przekroczone.

W granicach planu występują obiekty o wartościach zabytkowych: wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej ewidencji zabytków (stanowiące przede wszystkim część dawnych zabudowań fabrycznych) oraz chronione ustaleniami planu. W obszarze planu ustalono strefę ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej, a także – ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu i obecne panoramy na okolice – strefę E ochrony ekspozycji krajobrazu.

Przeprowadzona w prognozie analiza wykazała, że realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie na ogólny stan środowiska obszaru planu. Prognozuje się utrzymanie już istniejących obciążeń dla środowiska charakterystycznych dla wielu obecnych funkcji w planie. Przewidywane ingerencje w stan istniejący to: nowy (powiększony względem obecnego) teren usług zdrowia na terenach obecnych ogrodów działkowych w zachodniej części planu, nowy teren usługowy z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przy ul. Klemensiewicza, który dotychczas był użytkowany jako teren usługowy, a także dwa niewielkie tereny usług przy ul. Zygmunta Chmielewskiego. Plan przewiduje także rozbudowę pętli

tramwajowej przy ul. Smolańskiej. Oczekiwanym skutkiem realizacji nowej zabudowy i zagospodarowania omawianego terenu jak również wszelkich modernizacji i przekształceń obiektów już istniejących, zrealizowanych na warunkach planu miejscowego, będą realne rozwiązania przyjazne środowisku i przede wszystkim mieszkańcom oraz wspierające odporność struktury miejskiej na zmiany klimatyczne.

Prognoza dla mpzp „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie sporządzona została z uwzględnieniem, m.in.: Waloryzacji przyrodniczej Szczecina, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin (dalej Studium) oraz opracowania ekofizjograficznego.

2 Wprowadzenie

Zgodnie z art. 17 ust. 4 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku (Dz.U.2023.977 z późn. zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko. Jest to wykonanie obowiązku jaki nakłada art. 46 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2023.1094 z późn. zm.).

Jako akt prawa miejscowego, plan zagospodarowania przestrzennego, pełni funkcję regulacyjną, ustanawiając przeznaczenie terenów na określone cele i ustalając zasady ich zagospodarowania, godząc jednocześnie interes publiczny reprezentowany przez samorząd lokalny z interesami indywidualnymi mieszkańców miasta oraz innych jednostek. Ustalenia planu uwzględniają obowiązujące prawne ograniczenia środowiskowe, zastany stan środowiska oraz warunki jego obecnego i przyszłego funkcjonowania.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu ma na celu zidentyfikowanie potencjalnych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją przewidzianych w przedmiotowym planie zamierzeń oraz późniejszym wykorzystywaniem powstałych obiektów i infrastruktury. Prognoza zatem, z samej swojej istoty, zawiera ocenę hipotetyczną, opartą bardziej na prawdopodobieństwie niż na konkretnych wyliczeniach dla realizowanych w przyszłości zamierzeń.

Ocena wpływu i zmian środowiskowych spowodowanych realizacją ustaleń planu jest zadaniem obciążonym znacznym stopniem niepewności, a zakres i oddziaływanie zmian mogą nie być zależne bezpośrednio od zapisów planu, a wynikać np. z form aktywności gospodarczej na analizowanym obszarze.

Niniejszy dokument pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą, wskazuje jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być brane pod uwagę w trakcie projektowania inwestycji, a także sygnalizuje możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości. Zagrożenia te mogą nie wystąpić lub mieć inny (łagodniejszy) charakter, o ile podjęte zostaną odpowiednie działania zapobiegawcze już na etapie realizacji przewidzianych planem przedsięwzięć.

Podstawowym celem prognozy jest określenie, analiza i ocena skutków, które mogą wyniknąć z przeznaczenia terenów dla wszystkich komponentów środowiska i zdrowia ludzi. Prognoza może również wskazywać preferowane z perspektywy ochrony środowiska sposoby realizacji postanowień planistycznych, których nie można zawrzeć w ustaleniach planu ze względu na jego specyfikę prawną.

2.1 Metoda sporządzenia prognozy

W trakcie sporządzania prognozy uwzględniono wymagania wynikające z zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W prognozie opisano wszystkie aspekty wymienione w powyższej ustawie w odniesieniu do planu, sporządzonego na podstawie zapisów Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Niniejsza prognoza składa się z części opisowej, która zawiera charakterystykę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, najistotniejszych ustaleń planu przedstawionych z perspektywy ochrony środowiska oraz potencjalne skutki jakie mogą mieć miejsce w wyniku realizacji planu. W tekście dokumentu znajdują się ryciny, na których przedstawiono istotne uwarunkowania przyrodnicze omawianego obszaru i jego sąsiedztwa oraz zdjęcia z wizytacji terenowych, świadczące o aktualnym stanie zagospodarowania omawianego terenu.

2.2 Stopień szczegółowości prognozy

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko przyrodnicze został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Szczecinie (pismo PS.NZ.400.0121.2018), a także z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo WOPN-OS.411.55.2018.MB).

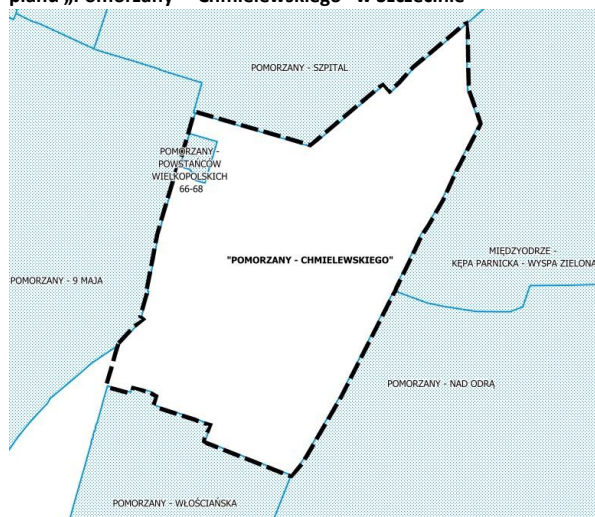
Prognoza wypełnia również zapisy art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2.3 Przedmiot i cele planu oraz powiązania z innymi dokumentami

Niniejsze opracowanie dotyczy obszaru określonego Uchwałą Rady Miasta Szczecin Nr XXXIX/1139/18 z dnia 27 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie.

W trakcie sporządzania prognozy na omawianym terenie, na niewielkim fragmencie obowiązuje Uchwała nr XII/252/15 z dnia 27 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Powstańców Wielkopolskich 66-68” w Szczecinie”.

Rys. 1. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w obrębie i otoczeniu obszaru objętego granicami planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie

Źródło: Opracowanie na podstawie materiałów BPPM.

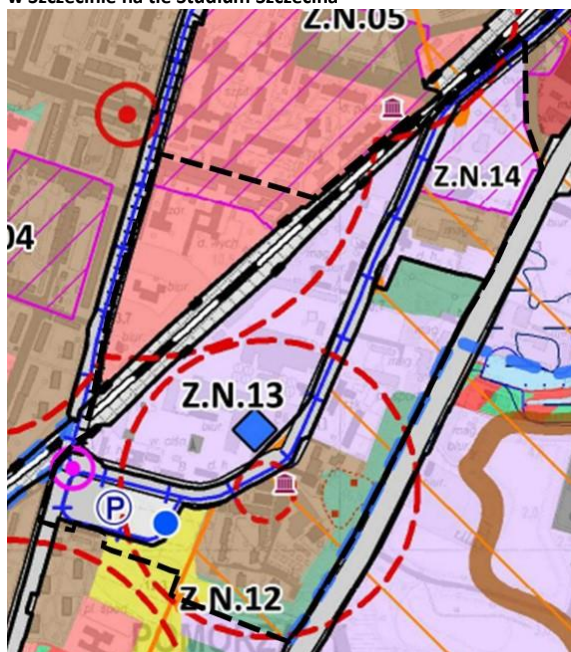
Analizowany teren zajmuje powierzchnię ok. 42,2 ha i stanowi część osiedla Pomorzany w dzielnicy Zachód. Od północy ograniczony jest ul. Szpitalną i Połabską, od wschodu ul. Tama Pomorzańska, od południa ogrodami działkowymi w rejonie ul. Smolańskiej i od zachodu al. Powstańców Wielkopolskich. W sąsiedztwie planu obowiązują następujące mpzp: od zachodu – „Pomorzany – 9 maja”, od północy – „Pomorzany – Szpital”, od południa – „Pomorzany – Włociańska”, od zachodu: „Pomorzany – Nad Odrą”, „Międzyodrze – Kępa Parnicka, wyspa Zielona”.

Przedmiotem planu są tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny produkcji, usług, w tym usług oświaty, tereny zieleni i ogrodów działkowych, układ komunikacyjny oraz obiekty i sieci infrastruktury technicznej.

Plan „Pomorzany – Powstańców Wielkopolskich 66-68” dotyczy jednego terenu elementarnego - usług zdrowia, z dopuszczeniem funkcji związanych z opieką i pomocą społeczną. Maksymalna powierzchnia zabudowy określona jest na poziomie 40%, z maksymalną wysokością zabudowy do 17 m. Dopuszcza się tam usługi zdrowia, o łącznej powierzchni maksymalnie 120 m². Komentowany w niniejszej prognozie plan oraz obowiązujące w sąsiedztwie mpzp wyznaczają zbliżone zasady zagospodarowania przestrzeni miejskiej.

Nadrzędnym celem planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie jest określenie sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu oraz sposobu ochrony konserwatorskiej z uwagi na zachowane walory struktury funkcjonalno-przestrzennej osiedla.

Rys. 2. Obszar planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie na tle Studium Szczecina

Źródło: Opracowanie na podstawie materiałów BPPM

Ustalenia mpzp „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie są zgodne z wytycznymi zawartymi w dokumentach dotyczących ochrony środowiska na szczeblu lokalnym. Dokumenty te wskazują na konieczność budowania odporności miasta na zmiany klimatu, a także podnoszenie jakości środowiska, a tym samym podnoszenie jakości życia mieszkańców. Do dokumentów tych należą, m.in.: Plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Szczecin, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Szczecin, Strategia Rozwoju Elektromobilności dla miasta Szczecin, Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Szczecin na lata 2020-2025.

W granicach planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie obowiązujące Studium wyznacza jednostki planistyczne: Z.N.05, Z.N.12, Z.N.13, Z.N.14. Rozwiązania przyjęte w planie nie naruszają ustaleń Studium i kontynuują politykę przestrzenną przyjętą w dokumentach strategicznych gminy.

W jednostce planistycznej **Z.N.05** wskazano następujące kierunki i zasady przekształceń w jej granicach:

- *funkcja dominująca*: usługi;
- *funkcja uzupełniająca*: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wysokiej i niskiej intensywności, zieleni urządzona;
- *zasady przekształceń*: ochrona krajobrazu kulturowego zespołu zabudowy i zieleni urządzonej o wartościach historycznych, uporządkowanie przestrzenne i uzupełnienie w niezbędne elementy zainwestowanych terenów mieszkaniowych i usługowych;
- *kompozycja*: zabudowa mieszkaniowa kwartałowa do zachowania i uzupełnienia, ogrody działkowe do likwidacji;

W jednostce planistycznej **Z.N.12** wskazano następujące kierunki i zasady przekształceń w jej granicach:

- *funkcja dominująca*: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wysokiej i niskiej intensywności;
- *funkcja uzupełniająca*: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zieleni urządzona, usługi, usługi sportu i rekreacji, ogrody działkowe, produkcja i składy;
- *zasady przekształceń*: ochrona krajobrazu kulturowego, uporządkowanie przestrzenne zainwestowanych terenów, wykształcenie/wzmocnienie lokalnych centrów usługowych, poprawa standardu i warunków zamieszkania, uzupełnienie w niezbędne elementy funkcjonalne, w tym zieleni urządzona, ograniczenia lokalizacji zabudowy mieszkaniowej w strefie obszarów produkcji, składów, magazynów (...);
- *kompozycja*: zachowanie istniejącej kompozycji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej do utrzymania i uzupełnienia, utworzenie struktury zieleni urządzonej z ciągami pieszymi stanowiącymi połączenia spacerowe wewnątrz osiedlowe;

W jednostce planistycznej **Z.N.13** wskazano następujące kierunki i zasady przekształceń w jej granicach:

- *funkcja dominująca*: produkcja, rzemiosło, składy, magazyny, parki technologiczne, logistyka;
- *funkcja uzupełniająca*: usługi, istniejąca zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności, ujęcie wody;
- *zasady przekształceń*: cały obszar stanowi potencjalny teren inwestycyjny; restrukturyzacja obszaru, przekształcenia form zabudowy i zagospodarowania terenu, ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, budowa stacji prostownikowej „Chmielewskiego” zasilającej trakcję tramwajową;
- *kompozycja*: restrukturyzacja i modernizacja układów funkcjonalno-przestrzennych;

W jednostce planistycznej **Z.N.14** wskazano następujące kierunki i zasady przekształceń w jej granicach:

- *funkcja dominująca*: produkcja, składy, magazyny, logistyka;

- *funkcja uzupełniająca*: wielofunkcyjna zabudowa śródmiejska, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna wysokiej i niskiej intensywności, usługi, rzemiosło;
- *zasady przekształceń*: ochrona krajobrazu kulturowego struktury o wartościach zabytkowych, przekształcenia form zabudowy i zagospodarowania terenu w nawiązaniu do poprzemysłowej tradycji osiedla; obszar stanowi potencjalny teren do zainwestowania, zagospodarowanie kompleksowe terenów inwestycyjnych;
- *kompozycja*: restrukturyzacja i modernizacja układów funkcjonalno-przestrzennych, wymagane wprowadzenie zieleni izolującej teren produkcyjny od strefy zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

2.4 Informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko dla powiązanych dokumentów

Prognoza oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/1061/22 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 kwietnia 2022 r., poddane zostało procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie której sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko skutków jego realizacji. Zidentyfikowano w niej ogólne, odpowiadające skali Studium, oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie i jakość życia mieszkańców, które wynikają bezpośrednio z ustaleń Studium. Należy podkreślić, że zrównoważony rozwój miasta, związany będzie z określonymi skutkami dla środowiska i nie zawsze będą to skutki pozytywne. Zaproponowane w prognozie środki ograniczające i eliminujące negatywne skutki znacząco ograniczą lub wyeliminują te oddziaływania.

Prognozy oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

W granicach planu obowiązuje Uchwała nr XII/252/15 z dnia 27 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Powstańców Wielkopolskich 66-68” w Szczecinie”. Prognoza środowiskowa sporządzona dla tego planu dotyczyła jednej działki, na której znajdował się budynek przychodni zdrowia (obecny do dziś). Prognoza ta wykazała, że „środowisko przyrodnicze obszaru opracowania jest przekształcone, a występujące tu gatunki roślin są następstwem działalności człowieka. Realizacja ustaleń planu nie będzie miała znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie i warunki życia ludzi. Ocena ustaleń planu wykazała utrzymanie istniejącego stanu środowiska za dominujące, a nieznaczące negatywne oddziaływania wiązać się będą z powstaniem nowej zabudowy kubaturowej”.

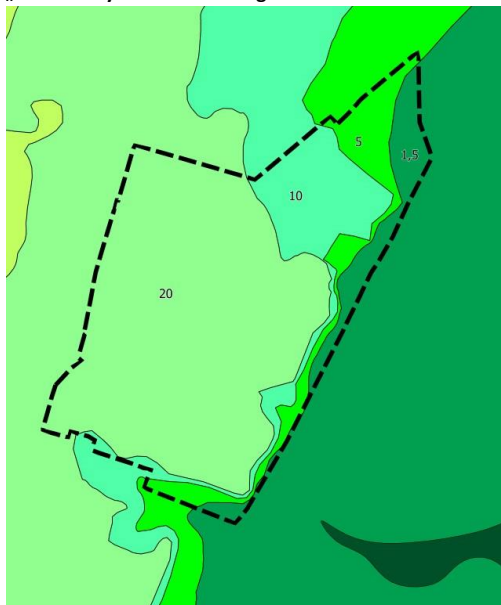
2.5 Trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Przy opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie nie wystąpiły utrudnienia wynikające z braków współczesnej wiedzy. Źródła przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń określonych w planie były precyzyjne i dobrze udokumentowane. Zakłada się, że realizacja postanowień planu będzie dokonywana z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technik (BAT).

3 Analiza i ocena stanu środowiska wraz z przewidywanymi oddziaływaniami

3.1 Powierzchnia ziemi

Rys. 3 Warunki wysokościowe na obszarze planu
„Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie

Źródło: Opracowanie na podstawie materiałów BPPM.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Celem wprowadzenia planu zagospodarowania przestrzennego na analizowanym obszarze jest określenie sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu. Obszar planu jest przekształcony i prawie całkowicie zainwestowany (zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna). Miejsca wolne od zabudowy to głównie nieurządzone obszary zieleni na skarpach wzdłuż południowej i wschodniej części obszaru planu. W trakcie pisania prognozy środowiskowej, nowa, intensywna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna powstaje w terenie 5MW (od strony ul. Zygmunta Chmielewskiego jest już zrealizowana). Różnica wysokości na tym terenie, pomiędzy jego wschodnimi i zachodnimi krańcami wynosi 11 m. Budowa nowych obiektów kubaturowych będzie się wiązała z ingerencją w powierzchniowe warstwy ziemi, być może z likwidacją części skarpy i wyrównaniem terenu. Plan sankcjonuje istniejącą na tym terenie decyzje o pozwoleniu na budowę i dopuszcza zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, a także lokalizację usług w parterach.

Drugim obszarem z możliwą ingerencją w powierzchnię ziemi będzie teren usług zdrowia (1UZ), z nieużytkowanymi obecnie budynkami ośrodka szkolno-wychowawczego dla dzieci niesłyszących. Teren obejmuje także obecnie istniejące ogrody działkowe i niewielki usługi. Zmiana przeznaczenia tego terenu będzie się wiązała z likwidacją obiektów kubaturowych oraz wyrównaniem i uporządkowaniem terenu. W trakcie pisania prognozy środowiskowej ma miejsce przebudowa torowiska tramwajowego w ul. Zygmunta Chmielewskiego wraz z pętlą tramwajową „Pomorzany” – pętla zostanie powiększona o sąsiadujące tereny działek ogrodniczych. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej spowoduje naruszenie istniejącej pokrywy glebowej i wycinkę kolidujących drzew i krzewów.

Istotne zmiany mogą nastąpić również przy ul. Klemensiewicza (teren 9 U). W miejscu obecnego obiektu usługowego i garaży wyznacza się teren usługowy z dopuszczeniem powstania nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i lokali handlowych o powierzchni sprzedaży do 800 m².

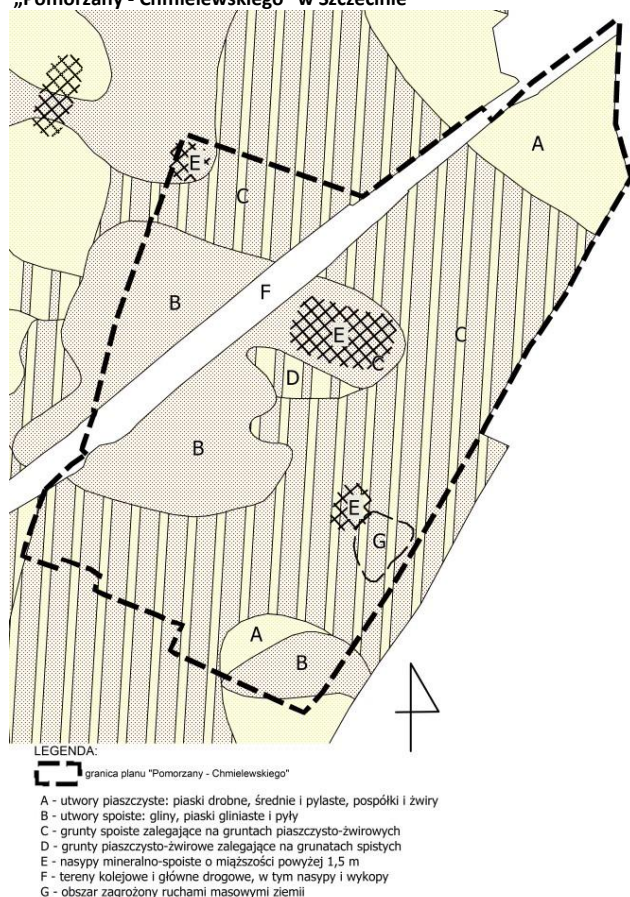
Plan wskazuje także dwa niewielkie tereny usług przy ul. Zygmunta Chmielewskiego (4U i 8U) gdzie jeden zajęty jest przez blaszane garaże. Opisane zagospodarowanie będzie wiązało się z ich likwidacją i pracami ziemnymi przygotowującymi teren pod nowe inwestycje.

W planie „Pomorzany – Chmielewskiego” zapisy określają, m.in.: udział powierzchni terenu biologicznie czynnego, wyznaczają maksymalną powierzchnię zabudowy działek, nieprzekraczalne i obowiązujące linie zabudowy, obowiązek realizacji programu zieleni uzupełniającej i dopuszczenie

błękitno-zielonej infrastruktury. Realizacja tych zapisów ma na celu ograniczenie do minimum ewentualnego wpływu przyszłych inwestycji na powierzchnię terenu. Prognozuje się, że wprowadzenie ustaleń planu nie wpłynie na zmianę ukształtowania i powierzchnię ziemi na większości obszaru planu, które są w znacznej części już przekształcone i zagospodarowane.

3.2 Warunki geologiczne

Rys. 4 Warunki geologiczne na obszarze planu „Pomorzany - Chmielewskiego” w Szczecinie

Rzeźba terenu i podłoże obszaru opracowania związane są przede wszystkim z akumulacyjną działalnością lądolodu oraz z erozyjną działalnością wód roztopowych w plejstocenie. Dominującą formą tego obszaru opracowania jest morena falista. Wysoczyzna morenowa obszaru opracowania zbudowana jest z plejstoceńskich utworów akumulacji lodowcowej. Są to zalegające niemalże na całej powierzchni omawianego obszaru grunty spoiście: gliny piaszczyste i piaski gliniaste. Utwory akumulacji fluwioglacjalnej, reprezentowane przez różnoziarniste piaski oraz pospółki i żwiry zalegają głównie w południowo-wschodniej i północno-wschodniej części opracowania. Utwory morenowe i wodnolodowcowe często wzajemnie się przewarstwiają. Nasypy o miąższości powyżej 1,5 m występują centralnej części i na niewielkim fragmencie, w północno-wschodniej części obszaru planu. Przez obszar planu przebiega linia kolejowa, w obrębie której występują nasypy i wykopy.

Źródło: Opracowanie na podstawie materiałów BPPM.

We wschodniej części planu, na niewielkim, niezagospodarowanym fragmencie terenu znajduje się **obszar zagrożony ruchami masowymi ziemi**. Jest to zbocze o wysokości 10-15 m i nachyleniu 20-25 stopni i posiada morfologię w postaci drobnych muld i progów. W górnej części tego terenu występuje nasyp antropogeniczny, który może być znacznie mniej stabilny niż samo zbocze zbudowane z glin zwałowych.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Ingerencja w powierzchniowe struktury ziemi w planie „Pomorzany – Chmielewskiego” nastąpi w kilku terenach wskazanych w rozdziale 3.1 *Powierzchnia ziemi* – powstaną nowe obiekty kubaturowe. Nie spowoduje to jednak znaczących zmian i przekształceń w strukturze geologicznej obszaru, nie naruszy ukształtowanej od lat jej struktury geologicznej.

W tekście oraz na rysunku planu, uwzględniono teren zagrożony ruchami masowymi, wskazany w Rejestrze terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy miasto Szczecin. Zgodnie z danymi zawartymi w karcie rejestracyjnej tego terenu zaleca się prowadzenie jego okresowej obserwacji, zwłaszcza górnej jego części, ponieważ w sąsiedztwie górnej krawędzi znajduje się pawilon handlowo-usługowy. Uaktywnienie się procesów stokowych (np. w wyniku gwałtownych opadów) może spowodować zagrożenie dla tego budynku.

3.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar opracowania położony jest w dorzeczu Odry (około 700 m w linii prostej od brzegu Odry), w zlewni bezpośredniej rzeki Bukowa, która uchodzi do Odry na wschód od obszaru opracowania. Na terenie objętym opracowaniem brak jest zbiorników wodnych. Dla przedsiębiorstwa Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Bosman ul. Zygmunta Chmielewskiego, utworzono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia wody.

Na całym obszarze występuje pierwszy, piezometryczny poziom wody gruntowej poniżej 5 m p.p.t.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Na stan wód podziemnych obszaru planu będą miały wpływ przede wszystkim wykonywane na nim prace budowlane oraz docelowe zagospodarowanie terenu, w tym udział powierzchni przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych. Na obszarze planu przewiduje się utrzymanie bądź niewielkie (nieistotne z punktu widzenia środowiska) pogorszenie stanu ilościowego wód podziemnych. Zawarte w planie zapisy mają na celu wprowadzenie rozwiązań, dzięki którym negatywne oddziaływanie wystąpi w stopniu ograniczonym. W zapisach planu uwzględniono w pełnym zakresie obsługę inżynierską terenów elementarnych, w oparciu o istniejące i nowe sieci inżynierskie. Potencjalnie pozytywne oddziaływanie na jakość wód podziemnych będą miały dopuszczone planem przebudowy, rozbudowy, remonty i likwidacje istniejących oraz budowa nowych sieci uzbrojenia terenu i inżynierskich urządzeń sieciowych, obsługujących ustalone planem przeznaczenie terenu. Założone w planie systemy odprowadzania ścieków i wód opadowych w wystarczającym stopniu wyeliminują obecne i przyszłe zagrożenia czystości wód zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych.

W planie ustalono obowiązek stosowania rozwiązań polegających na zagospodarowaniu całości lub części wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania poprzez wykorzystanie ich do celów własnych, retencjonowanie, odparowanie, rozsączanie lub odprowadzanie na lub do gruntu. Opóźnione odprowadzanie do kanalizacji deszczowej lub systemów lokalnych dopuszczone jest w przypadku, gdy zagospodarowanie, o którym mowa powyżej nie było możliwe. Ponadto dopuszcza się lokalne systemy zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na potrzeby odwodnienia terenów przyległych, wykorzystujące błękitno-zieloną infrastrukturę. Taki zapis oznacza zobowiązanie do zastosowania rozwiązań, dzięki którym wody opadowe i roztopowe zostaną częściowo przywrócone do naturalnego obiegu lub wtórnie wykorzystane, zmniejszając tym samym pobór wód z innych źródeł. W zależności od przyjętego rozwiązania, zebrane wody mogą zostać zgromadzone w otwartych lub podziemnych zbiornikach, skąd powoli wsiąkną w otaczający grunt albo zostaną zmagazynowane i wykorzystane np. do podlewania zieleni. Plan wskazuje także *obowiązek realizacji miejsc postojowych dla parkingów naziemnych (z wyłączeniem terenów elementarnych dróg publicznych) z nawierzchni wodoprzepuszczalnej*. Realizacja tego zapisu będzie skutkowałą utrzymaniem zdolności retencyjnych podłoża i częściowym zachowaniem w obszarze zurbanizowanym stosunkowo niezaburzonego cyklu hydrologicznego. W ustaleniach ogólnych planu zapisano *obowiązek stosowania rozwiązań inżynierskich zmniejszających zużycie wody, niskoemisyjnych, energooszczędnych lub wykorzystujących odnawialne źródła energii*. W dobie zmian klimatycznych i wszechobecnej urbanizacji niezbędne jest wypełnianie takich zapisów planistycznych i stosowanie rozwiązań, które sprzyjają ochronie stanu wód podziemnych.

Dla zwiększenia retencyjności obszaru planu duże znaczenie ma ustalenie terenów zieleni urządzonej wyłączonych z zabudowy kubaturowej, z wysokim udziałem minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego (80% powierzchni działki budowlanej).

Wobec powyższego prognozuje się utrzymanie obecnego dotychczas stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych na badanym obszarze. W planie uwzględniono zapisy minimalizujące negatywny wpływ nowej zabudowy wraz z powierzchniami zasklepieniami na wody podziemne i powierzchniowe.

3.4 Warunki klimatyczne

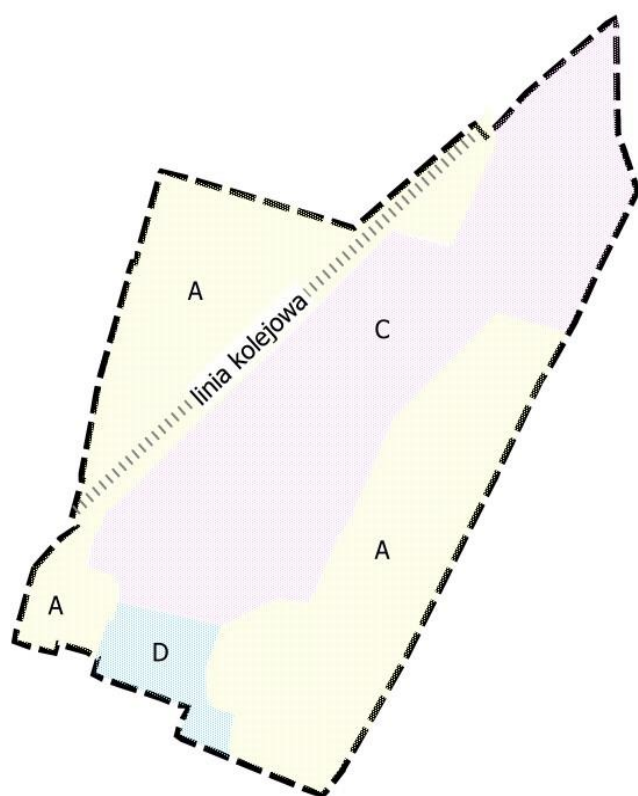
Klimat Szczecina kształtowany jest przez warunki fizjograficzne. Czynnikiem mającym największy wpływ na kształtowanie klimatu ma obecność jeziora Dąbie, doliny rzeki Odry oraz występowanie

wysoczyzn: Wzgórz Warszawskich, Wzgórz Bukowych, a także Wału Bezleśnego. Na klimat miasta wpływ ma także występowanie trzech kompleksów leśnych puszc: Wkrzańskiej, Bukowej oraz Goleniowskiej.

Klimat Szczecina można określić jako umiarkowanie ciepły, charakteryzujący się dużą wilgotnością, krótkim i ciepłym latem oraz krótką i łagodną zimą, którym towarzyszą długie okresy przejściowe. Klimat ten charakteryzuje się częstymi zmianami pogody ze względu na przemieszczanie układów niżowych. W chłodnych porach roku na klimat w Szczecinie oddziałuje ocieplający wpływ Oceanu Atlantyckiego.

Na przestrzeni ostatnich lat opisane wyżej charakterystyczne cechy klimatu Szczecina są coraz mniej czytelne. Wynika to z dokonujących się wciąż w naszym stuleciu zmian pogodowych, klimatycznych. Zachodzące z dużą gwałtownością zjawiska pogodowe (anomalie temperatur, opadów, siła wiatrów) wpływają na zacieranie się wyraźnych granic między porami roku. W związku z powyższym coraz trudniej określić charakterystyczny klimat miasta.

Rys. 5 Warunki klimatyczne na obszarze planu „Pomorzany - Chmielewskiego” w Szczecinie

Obszar opracowania wykazuje zróżnicowanie pod względem lokalnych warunków bioklimatycznych przede wszystkim w efekcie zróżnicowania zainwestowania terenu i charakteru szaty roślinnej. Na obszarze opracowania wyróżniono następujące typy warunków bioklimatycznych:

- A: klimat terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – blokowej i usług towarzyszących z dużym udziałem powierzchniowym terenów zieleni, w przewadze o korzystnych warunkach bioklimatycznych, o lokalnie osłabionym przewietrzaniu;
- B: klimat terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dużym udziałem powierzchniowym terenów zieleni, w przewadze o korzystnych warunkach bioklimatycznych, o lokalnie osłabionym przewietrzaniu;
- C: klimat terenów produkcyjno-usługowych i komunikacyjnych z bardzo dużym udziałem powierzchniowym nawierzchni sztucznych, o generalnie umiarkowanych i słabych warunkach bioklimatycznych, z lokalnie osłabionym przewietrzaniem, podwyższoną temperaturą powietrza w półroczu letnim i obniżoną wilgotnością powietrza;
- D: klimat terenów ogrodów działkowych o korzystnych warunkach bioklimatycznych, z lokalnie ograniczonym przewietrzaniem (przy zgrupowaniach zieleni wysokiej).

Źródło: Opracowanie na podstawie materiałów BPPM.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

W granicach obszaru objętego planem lokalne warunki klimatyczne nie ulegną zasadniczej zmianie. Realizacja ustaleń planu utrzyma w większości dotychczasowe zagospodarowanie obszaru planu, zachowując tereny zieleni urządzonej, obszary zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, a także tereny kolejowe. W kilku miejscach planuje się nową zabudowę kubaturową (m.in.: 5MW, 4U, 8U). Pozytywnym aspektem klimatycznym będą działania dążące do wprowadzenia elementów programu zieleni uzupełniającej na przeważającym obszarze planu. Przyjęte rozwiązania programu zieleni uzupełniającej (np.: zielone dachy, zielone tarasy, mury, donice itp.) mogą uzupełniać lub rozszerzać tradycyjne rozwiązania, równocześnie regulując temperaturę powietrza, pochłaniając dwutlenek węgla, zmniejszając zanieczyszczenie powietrza. Jest to szczególnie istotne w kontekście łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu w miastach.

Niżej wymienione działania (które częściowo nie stanowią przedmiotu planu) powinny prowadzić w najgorszym przypadku do utrzymania się obecnie panujących warunków topoklimatycznych, a w najlepszym do niewielkiej ich poprawy. Są to:

- restrykcyjne przestrzeganie ustalonych w planie zapisów dotyczących realizacji minimalnej powierzchni terenu biologicznie czynnego;
- utrzymanie, pielęgnacja i odnowienia występujących tu drzew i krzewów;
- systematyczne zwiększanie zasobu zieleni;
- stosowanie zielonych dachów i elewacji;
- stosowanie rozwiązań inżynierskich zmniejszających zużycie wody, niskoemisyjnych, energooszczędnych lub wykorzystujących odnawialne źródła energii;
- korzystanie z transportu miejskiego (komunikacja miejska, rower miejski);
- modernizowanie budynków w celu podniesienia ich energooszczędności;
- stosowanie jasnych kolorów w elewacjach budynków (mniejsze pochłanianie promieniowania słonecznego).

Nie prognozuje się, aby ustalone zapisami planu funkcje wygenerowały bezpośrednio bądź też pośrednio oddziaływania mogące mieć niekorzystny wpływ na klimat. W ramach realizacji ustaleń planu oczekuje się poprawy lokalnego mikroklimatu, poprzez wprowadzenie programu zieleni uzupełniającej oraz elementy błękitno-zielonej infrastruktury.

3.5 Klimat akustyczny

Dla analizowanego terenu najistotniejszymi źródłami hałasu, kształtującymi klimat akustyczny są:

- komunikacja drogowa przede wszystkim w ul. Zygmunta Chmielewskiego i ul. Smolańskiej, a także al. Powstańców Wielkopolskich (bezpośrednie sąsiedztwo planu);
- komunikacja tramwajowa (na obszarze planu znajduje się pętla tramwajowa „Pomorzany” wraz z dwiema trasami tramwajowymi przebiegającymi przez al. Powstańców Wielkopolskich i ul. Zygmunta Chmielewskiego);
- komunikacja kolejowa (linia kolejowa nr 351 Poznań Główny – Szczecin Główny oraz nr 408 Szczecin Główny – Stobno Szczecińskie – granica państwa, będącymi liniami kolejowymi o znaczeniu państwowym).

Dopuszczalne poziomy hałasu określone są w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Analizując hałas pochodzący z komunikacji drogowej, w ciągu dnia, największe wartości obserwuje się wzdłuż ulic: Zygmunta Chmielewskiego i Smolańskiej – od 70 dB do 80 dB. Na analizowany obszar oddziałuje także bezpośrednio sąsiadująca al. Powstańców Wielkopolskich – dzienne wartości hałasu wynoszą do 70 dB.

W ciągu nocy najwyższe wartości hałasu pojawiają się na skrzyżowaniu ulic: Budziszynskiej, Smolańskiej i al. Powstańców Wielkopolskich – 75 dB. Wzdłuż tych ulic natomiast hałas osiąga wartości do 65 dB. **Przekroczenia** norm hałasowych do **10 dB** występują zarówno w dzień, jak i w nocy, na niewielkich odcinkach przy ul. Zygmunta Chmielewskiego (zabudowa mieszkaniowa w terenie 7U) i do **5 dB** dla zabudowy mieszkaniowej przy ul. Powstańców Wielkopolskich (teren 1U-MW).

Komunikacja szynowa w obszarze planu emituje hałas o wartości od 55 dB do 70 dB w ciągu dnia i od 50 dB do 65 dB w ciągu nocy. Nie obserwuje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w obszarach ochrony akustycznej.

Hałas przemysłowy dochodzący zza wschodniej granicy obszaru planu (wytwórnia betonu, oczyszczalnia ścieków „Pomorzany”) na niewielkich fragmentach obszaru planu, m.in. w terenie 5MW, dochodzi w ciągu dnia do 60 dB, gdzie może powodować przekroczenia norm do **10 dB**.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Zapisy planu zachowują istniejącą zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną. Ponadto zachowany zostaje obecny układ komunikacyjny wraz z linią kolejową przebiegającą przez obszar planu. W granicach planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie w trakcie sporządzania niniejszej prognozy, trwa przebudowa torowiska tramwajowego wraz z siecią trakcyjną w ciągu ulicy Zygmunta Chmielewskiego i Smolańskiej oraz przebudowa pętli „Pomorzany”. Zakres planowanych robót to m.in.: przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, zjazdów, miejsc postojowych, przystanków oraz oświetlenia ulicznego. Można przypuszczać, że przebudowa torowiska tramwajowego, poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii przyczyni się do zmniejszenia poziomu hałasu szynowego.

W bezpośrednim sąsiedztwie terenu kolejowego przy pętli tramwajowej „Pomorzany” możliwe jest zlokalizowanie infrastruktury zintegrowanego węzła przesiadkowego kolej –transport publiczny –samochód osobowy, która po planowanej przebudowie może być również wyposażona w parking Park&Ride. Realizacja tego przedsięwzięcia jak i uruchomienie Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej może przełożyć się na zwiększenie eksploatacji linii kolejowej, co z kolei może spowodować wzrost natężenia hałasu.

W związku z tym, że w granicach planu przebiega linia kolejowa w planie zastosowano następujące ustalenie: „Wskazuje się strefę ograniczeń od terenu kolejowego oznaczoną na rysunku planu, w granicach której obowiązują szczególne warunki zagospodarowania oraz ograniczenia w użytkowaniu, w zakresie sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych, wynikające z przepisów odrębnych w zakresie transportu kolejowego”, którą to strefę oznacza się na rysunku planu. Na podstawie art. 53 ustawy o transporcie kolejowym, usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, bocznic kolejowych i przejazdów kolejowych może mieć miejsce w odległości niezakłócającej ich eksploatacji, działania urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego. Budowle i budynki mogą być usytuowane w tej strefie w odległości nie mniejszej niż 20 m od osi skrajnego toru. Strefa ta powinna uwzględniać w swym zasięgu ograniczeń także wykonywania robót ziemnych.

W zakresie ochrony przed hałasem plan wprowadza następujące ustalenia:

- w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów elementarnych: 1MW, 2MW, 3MW, 4MW, 5MW, 6MW, 7MW, obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej;
- w zakresie ochrony przed hałasem, dla terenu elementarnego 1U-MW obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych;
- w zakresie ochrony przed hałasem, dla terenu elementarnego 1UZ, obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów szpitali w miastach i domów opieki społecznej;
- w zakresie ochrony przed hałasem, dla terenu elementarnego 1UE obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Biorąc pod uwagę aktualne tło akustyczne i stan jakości powietrza w granicach obszaru planu oraz analizując dopuszczone zapisami planu miejscowego maksymalne zagospodarowanie i funkcje, nie ma podstaw do prognozowania, aby realizacja planu wiązała się ze znacznym wzrostem poziomu hałasu i zanieczyszczenia powietrza. Obszar planu jest i będzie terenem o wysokim stopniu zagospodarowanym, z generującym hałas, ważnym dla miasta węzłem komunikacyjnym (z możliwością rozbudowy o przystanek kolei metropolitarnej) oraz obiektami usługowo-produkcyjnymi.

3.6 Zanieczyszczenia powietrza

Stan jakości powietrza na obszarze opracowania przedstawia tab.1., sporządzona na podstawie danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie (pismo: DMS-SZ.731.1.25.2023).

Tab. 2. Średnioroczne stężenie zanieczyszczeń powietrza

Dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń dla roku kalendarzowego [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Dwutlenek siarki (SO_2)	Dwutlenek azotu (NO_2)	Tlenek węgla (CO)	Pył zawieszony PM_{10}	Pył zawieszony $\text{PM}_{2,5}$	Ołów (Pb) w pyłe PM_{10}	Benzen (C_6H_6)
	20,0	40,0	10000*	40,0	20,0	0,5	5,0
Średnioroczne stężenie zanieczyszczeń [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w granicach obszaru planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie	3,0	15,0	-	17,0	12,0	0,004	1,0

Źródło: Opracowanie na podstawie pisma GIOŚ.

*okres uśrednienia wyników pomiarów: osiem godzin (maksymalna średnia ośmiogodzinna)

Do głównych źródeł zanieczyszczeń atmosfery w rejonie obszaru opracowania należy komunikacja samochodowa w ulicach: al. Powstańców Wielkopolskich, ul. Smolańskiej i ul. Zygmunta Chmielewskiego. Ulice te stanowią liniowe emitory zanieczyszczeń powietrza kształtując stan aerosanitarny całego obszaru planu. Ulica Zygmunta Chmielewskiego jest łącznikiem terenów położonych przy Dworcu Głównym, poprzez ul. Kolumba z dzielnicą Pomorzany; prowadzi również ruch w kierunku granicy państwa. Przy ul. Zygmunta Chmielewskiego zlokalizowanych jest też wiele zróżnicowanych punktów usługowych, generujących ruch samochodowy, emitujący zanieczyszczenia gazowe i pyłowe do atmosfery. Tlenki azotu powstają podczas spalania paliw w silnikach, do emisji dwutlenku siarki przyczynia się zawartość siarki w paliwie, tlenek węgla zaś powstaje w procesach niepełnego spalania. Duży ruch samochodowy generuje także znaczącą emisję pyłów, pojawiającą się również jako emisja wtórna z ich unoszenia z dróg oraz z terenów w ich otoczeniu.

Pośrednio na stan atmosfery w obszarze planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie wpływają również:

- emitory obiektów produkcyjnych, a zwłaszcza przedsiębiorstwa Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Szczecin, wytwórni betonu przy ul. Zygmunta Chmielewskiego i Elektrociepłowni „Pomorzany” (poza planem); Zakład Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Szczecin otrzymał wszystkie wymagane środowiskowe pozwolenia niezbędne do wykonywania swojej działalności. Przedsiębiorstwo opracowuje i wdraża programy udoskonaleń związanych z ochroną środowiska, których celem jest zmniejszone oddziaływanie na środowisko. Powstała tu m.in.: nowoczesna oczyszczalnia ścieków, instalacje optymalizujące i zmniejszające zużycie wody, energii i ilości wytwarzanych ścieków (źródło: <https://www.carlsbergpolska.pl/>). Według „Programu ochrony środowiska dla miasta Szczecina na lata 2021-2024” z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 emisja zanieczyszczeń do atmosfery z zakładu nie jest uciążliwa.
- emisja niska z kilku obiektów mieszkalnych niepodłączonych do miejskiego systemu ciepłowniczego.

Ze względu na położenie obszaru opracowania w południowo-zachodniej części miasta, nie zaznacza się tutaj oddziaływanie ścisłego centrum miasta – jest to wynikiem przeważających w mieście kierunków wiatrów. Wiatry zachodnie i południowo-zachodnie korzystnie wpływają na stan czystości atmosfery – z kierunków tych napływają w przewodzie czyste masy powietrza z terenów wiejskich i podmiejskich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 roku w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2021.845 z późn. zm.) obowiązujące aktualnie dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza według powyższych danych nie zostały przekroczone.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Przewiduje się, że realizacja ustaleń planu nie będzie miała znaczącego wpływu na stan powietrza atmosferycznego – stopień zurbanizowania obszaru planu jest i pozostanie znaczący, podobnie jak poziom jego eksploatacji. Możliwe powstanie węzła przesiadkowego kolej –transport publiczny –samochód osobowy (parking Park&Ride) może spowodować zmianę zachowań komunikacyjnych mieszkańców poruszających się w obszarze miasta, a to wpłynie na kształtowanie się optymalnego stanu jakości powietrza atmosferycznego, mimo bardzo wysokiej eksploatacji tej części miasta. Powstanie nowych terenów mieszkaniowych i usługowych może generować jeszcze większy ruch samochodowy w tej części miasta.

Plan zawiera następujące ustalenia których realizacja powinna przyczynić się do ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami:

- obowiązują rozwiązania inżynierskie zmniejszające zużycie wody, niskoemisyjne, energooszczędne lub wykorzystujące odnawialne źródła energii;
- zaopatrzenie w gaz ustala się z istniejących lub nowych sieci gazowych;
- zaopatrzenie w ciepło ustala się z istniejących lub nowych sieci ciepłych lub źródeł niskoemisyjnych; dopuszcza się realizację sieci ciepłej niezależnie od pkt 1 lit. d;
- dopuszcza się budowę indywidualnych i lokalnych niskoemisyjnych źródeł wytwarzających niezależnie lub w skojarzeniu energię elektryczną, ciepło i chłód;
- obowiązują następujące ustalenia dotyczące urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii:

- a) zakazuje się lokalizacji elektrowni i mikroinstalacji wiatrowych oraz innych instalacji wykorzystujących energię wiatru do wytwarzania energii elektrycznej,
- b) dopuszcza się wyłącznie urządzenia wykorzystujące energię otoczenia, geotermalną, aerotermalną, promieniowania słonecznego,
- c) wyznacza się obszary, w których dopuszcza się lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 1000 kW, zamykające się w granicach terenów elementarnych oznaczonych symbolem P-U, UZ, UE, U, wyłącznie jako infrastrukturę towarzyszącą;

Na poprawę jakości powietrza w obszarze planu będą miały wpływ wszelkie modernizacje instalacji grzewczych w zabudowie mieszkaniowej, jak również używanie paliwa dobrej i sprawdzonej jakości, modernizacje zabudowy podnoszące energooszczędność budynków. Wymienione rozwiązania pozostają poza strefą planistyczną.

3.7 Rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczna

Obszar opracowania charakteryzuje się dużym stopniem zabudowy mieszkaniowej i produkcyjno-usługowej, oraz wysoko rozwiniętą infrastrukturą drogową i techniczną. Tereny zieleni występują tu w formie ogrodów działkowych, zieleni urządzonej towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej i usługowej, a także w postaci zieleni nieurządzonej (zbiorowiska semileśne) porastającej w dużej mierze skarpy na wschodnich krańcach terenu.

Zbiorowiska semileśne są to często tereny trudne do penetracji, z dużym udziałem zieleni wysokiej i zwartych kobierców krzewów. Składają się z licznych okazów drzew oraz krzewów i towarzyszących im gatunków zielnych, nie będących zielenią kulturową, np. parkową, a nie posiadających też cech zbiorowisk leśnych. Występują tam pospolite gatunki drzew i krzewów tj.: klon, lipa, brzoza, topola, robinia akacjowa, bez czarny, czeremcha, natomiast najniższą warstwę tworzy darni wraz z pospolitymi, zielnymi roślinami zbiorowisk ruderalnych: pokrzywa, bylica, koniczyzna. Zieleni ta stanowi ważną funkcję stabilizującą zbocza skarp. Podobne układy semileśne, jak wyżej opisane, występują przy łuku torów kolejowych przecinających al. Powstańców Wielkopolskich.

Na skarpach wzdłuż torów kolejowych, a także przy garażowiskach wykształciła się **roślinność ruderalna**, głównie zbiorowiska reprezentujące klasę *Artemisietea vulgaris*. Klasa ta występuje na obszarze całej dzielnicy, we wszystkich jej rejonach, tworząc mniejsze lub większe płyty. Uczestniczy w nich wiele gatunków antropofitów, rozpowszechnionych szczególnie na trasach kolejowych. Z wielu gatunków, jakie występują na torowiskach, do częstszych na obszarze dzielnicy należą m.in.: starzec lepki, przymiotno kanadyjskie, glistnik jaskółcze ziele, rdest ptasi, bodziszek cuchnący, jastrzębiec baldaszkowaty, jeżyna popielica. W wielu miejscach oprócz roślinności ruderalnej zauważyć można także rozwijające się zarośla, tworzone przez samosiew drzew i krzewów: głogu, bzu czarnego i podrost klonu. Roślinność ta spełnia szereg funkcji, m.in. przeciwdziałając erozji skarp, a także maskując zielenią tereny kolejowe.

Urządzone i zorganizowane zieleni pojawia się w przestrzeniach międzyblokowych m.in.: przy ul. Zygmunta Chmielewskiego (teren elementarny 3MW i 7MW). Na obszarze tym zwracają uwagę liczne drzewa: kasztanowce, wierzby, brzozy, lipy, klony, robinie akacjowe, a także iglaste gatunki np. świerków. Duży procent stanowią tam również rozmaite krzewy ozdobne: ligustry, berberysy, tawuły, bzy czarne, perukowce i zgrupowania bylin ozdobnych. Na zachód od terenu 3MW, przy ogrodach działkowych, znajduje się niewielki teren zieleni urządzonej, z liczną zielenią wysoką zacieniającą teren: kasztanowcami, wierzbami, klonami, lipami. Teren może służyć jako miejsce do rekreacji i wypoczynku mieszkańców pobliskiej zabudowy.

Zieleni przyuliczna stanowi niewielki procent na obszarze planu. Pojawia się one fragmentarycznie, w kilku miejscach obszaru. Przy al. Powstańców Wielkopolskich, przed budynkiem przychodni wyróżnia się szpaler lip (6 szt.), przy wjeździe w ul. Klemensiewicza – 3 kasztanowce i klon, a po przeciwnej stronie przy ul. Chmielewskiego górujący szpaler topoli włoskiej. Widoczny, nieregularny szpaler z dominacją lip, rośnie w pasie oddzielającym jezdnię od chodnika na tej ulicy. Za nim, wzdłuż zabudowań budynku oświaty, również zauważyć można drzewa, m.in.: kasztanowce i lipy.

Fot. 1. Roślinność ruderalna i zaroślowa przy terenach kolejowych

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 3. Teren 8U

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 5. Zieleń osiedlowa w terenie elementarnym 3MW

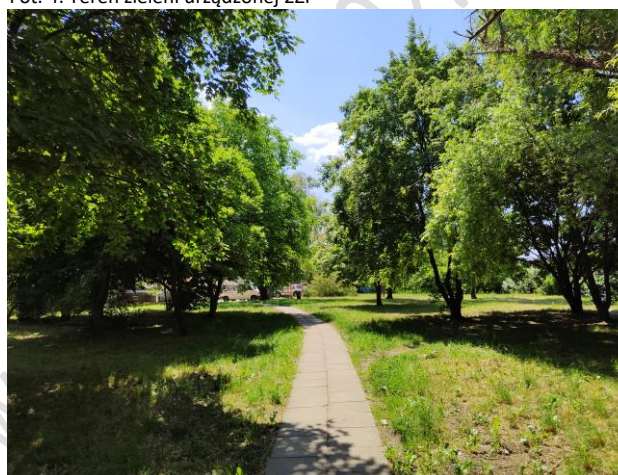
Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 2. Roślinność semileśna wzdłuż ul. Tama Pomorzańska

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 4. Teren zieleni urządzonej ZP

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 6. Szpaler na ul. Zygmunta Chmielewskiego

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Zieleń obszaru opracowania nie odznacza się dużymi wartościami przyrodniczymi – nie stanowi cennych i rzadkich gatunków roślin, nie stwierdza się tu również gatunków chronionych, ponieważ obszar dzielnicy jest silnie zurbanizowany. Jednak w środowisku miejskim nawet takie niewielkie formy zieleni są pożądane: dają schronienie drobnym ssakom i ptakom, pełniąc funkcję biocentyczną, redukują oddziaływanie dużego ruchu samochodowego, tworząc lepsze warunki do życia dla ludzi.

Ważnymi terenami dla licznych gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków i drobnych ssaków, są pasy zbiorowisk semileśnych oraz zarośli, a także zbiorowisk ruderalnych. Zarówno ze względu na ich znaczną powierzchnię, jak też długie ciągi okalające i przecinające dzielnicę, odgrywają one dla wielu zwierząt

istotną rolę. Grupą zwierząt najliczniej reprezentowaną są ptaki, zarówno stali mieszkańcy, gatunki gniazdujące, jak też liczne stada ptaków na przelotach podczas sezonowych wędrówek. Ptakom oraz organizmom z innych grup systematycznych sprzyjają zaroślowo-ruderalne i ruderalne zbiorowiska terenów kolejowych oraz urozmaicona roślinność semileśna na skarpach. Również skwery, obecne przy większości bloków mieszkalnych, sprzyjają występowaniu szeregu ptaków. Najliczniej w granicach planu występują następujące gatunki ptaków: gołąb miejski, sikora bogatka, sroka, gawron, kos, kawka, wróbel.

Podsumowując, należy stwierdzić niewielką różnorodność biologiczną na przeważającym obszarze planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie ze względu na jej antropogeniczny charakter i znaczne zasklepienie powierzchni ziemi, które utrudnia powstawanie nowych form zieleni i bytowania zwierząt. Większą różnorodnością gatunkową roślin i zwierząt odznaczają się tereny zieleni nieurządzonej tworzące zbiorowiska semileśne.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Uchwalenie mpzp „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie nie wpłynie znacząco negatywnie na stan roślin, zwierząt i różnorodność biologiczną. Obszar planu charakteryzuje wysoki stopień przekształcenia – powierzchnia ziemi jest zabudowana obiektami kubaturowymi i ciągami komunikacyjnymi w postaci dróg wraz z torowiskami tramwajowymi oraz linii kolejowych.

Planowane funkcje terenów elementarnych oraz ustalenia planu chronią istniejące w granicach obszaru opracowania zasoby zieleni wysokiej: „*W obszarze planu występuje wartościowy drzewostan, dla którego obowiązuje postępowanie zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody*”. Plan określa wartościowy drzewostan jako m.in.: drzewa i krzewy gatunków prawnie chronionych lub aleje i parki zabytkowe.

Największe zmiany pod kątem przyrodniczym mogą pojawić się w terenie elementarnym 1UZ – który w planie przeznaczony jest pod funkcję usług zdrowia, natomiast obecnie znajdują się tam ogrody działkowe, obfitujące w drzewa i krzewy owocowe i ozdobne. Usunięcie ich i powstanie nowej zabudowy będzie wiązało się z likwidacją tej zieleni oraz organizmów glebowych, owadów, czy też drobnych ssaków zamieszkujących ten teren. Obszar zostanie zubożony o te organizmy.

Zieleń przyuliczna na obszarze planu występuje w niewielkiej ilości. Zapisy planu chronią cenniejsze szpalery, np. przy al. Powstańców Wielkopolskich, czy ul. Zygmunta Chmielewskiego.

W kilku miejscach, charakteryzujących się bogatą rzeźbą terenu, ustalono funkcję zieleni urządzonej z zakazem zabudowy, zgodnie ze stanem faktycznym, gdzie drzewa i krzewy porastają gęsto skarpy. Pozostawia się tam duży procent powierzchni terenu biologicznie czynnego (80% powierzchni działki budowlanej).

Ważnym zapisem dla nowej, planowanej roślinności na obszarze planu jest zakaz wprowadzania niepożądanych gatunków roślin, które coraz szerzej rozprzestrzeniają się w przestrzeni miast, wypierając rodzime gatunki roślin i zagrażając jej bioróżnorodności: „*Ustala się zakaz wprowadzania niepożądanych gatunków roślin, eliminację z zagospodarowania terenu istniejących roślin z gatunków niepożądanych*.”

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na znaczne zubożenie świata zwierzęcego omawianego obszaru. Przewiduje się utrzymanie w obszarze planu niewielkiej bioróżnorodności faunistycznej, w tym przede wszystkim ptaków. W planie, w terenach inwestycyjnych, ze względu na możliwość występowania stałych stanowisk chronionych gatunków organizmów żywych zapisano, że „*w przypadku stwierdzenia występowania stanowisk gatunków chronionych zwierząt i roślin i ich siedlisk oraz możliwości ich naruszenia lub przekształcenia w wyniku realizacji ustaleń planu, obowiązują przepisy z zakresu ochrony przyrody*.”

Powierzchnia terenu biologicznie czynnego jest zróżnicowana i w niektórych terenach jest wyższa niż 50 %, mimo że, w granicach planu nie przebiega System Zieleni Miejskiej. Z uwagi na brak wskazania na analizowanym obszarze SZM, w celu poprawy warunków przyrodniczych w zwartym i mocno zabudowanym terenach na wschodzie planu wprowadzono obowiązek zastosowania elementów błękitno-zielonej infrastruktury, wykorzystujących różnorodną roślinność zakomponowaną w przestrzeni miejskiej, np. ogrody deszczowe, stawy retencyjne, niecki i rowy bioretencyjne.

Reasumując, realizacja ustaleń planu przyczyni się do nieznacznego uszczuplenia stanu ilościowego roślin i zwierząt istniejących w granicach omawianego planu, w związku z likwidacją ogrodów działkowych. Dla zbilansowania tej utraty w planie zapisano obowiązek bądź dopuszczenie realizacji nowych elementów

zieleni wymienionych wyżej, które wpłyną nie tylko na estetyzację omawianego planu, ale i zwiększą zasób ekologiczny analizowanego terenu, dając potencjalne schronienie dla drobnej fauny.

3.8 Walory krajobrazowe, dziedzictwo kulturowe i historyczne

Obszar opracowania położony jest na Pomorzanych – jednej z największych dzielnic Szczecina. Krajobraz obszaru planu ma charakter antropogeniczny – jest przekształcony przez człowieka i niemal w pełni zagospodarowany. Krajobraz ten charakteryzuje się przewagą elementów abiotycznych i technicznych, służących bezpośrednio działalności związanej ze współczesną cywilizacją techniczną, nad przyrodniczymi. Specyfiką technoekosystemu jest: duże natężenie hałasu, obecność silnych pól magnetycznych oraz nocne oświetlenie, które wpływają na stan i funkcjonowanie zoocenoz miasta. Obecna jest tu gęsta, zróżnicowana zabudowa z wyraźną siecią ulic przy urozmaiconej rzeźbie terenu. Odczuwalne jest duże natężenie ruchu (ludzi i pojazdów), z wyraźnym oddziaływaniem linii kolejowej. Na Pomorzanych występuje największa koncentracja komunikacji kolejowej w Szczecinie. Krzyżuje się tutaj kilka linii kolejowych w różnych kierunkach, dochodzą do tego liczne obiekty zaplecza technicznego kolei, w tym również dworca kolejowego. Linia kolejowa na obszarze planu była pierwszą linią kolejową miasta. Jak podaje Studium Ochrony Dóbr Kultury jest to najbardziej zdegradowane kulturowo i przestrzennie osiedle zachodniej części miasta. *„Zniszczenia wojenne, zmiany w zakresie przemysłu, a przede wszystkim intensywne rozwinięta blokowa urbanizacja osiedlowa łącznie z zabudową obszaru dawnej wsi spowodowały, w znacznej mierze, przerwanie ciągłości historycznej tradycji, utratę wielu walorów kulturowych i przestrzennych, nierekompensowanych działaniami współczesnymi”.*

Fot. 7. Pomorzany dawniej – widok na browar

Źródło: www.sedina.pl.

Od połowy XIX wieku przy dzisiejszych ulicach: Zygmunta Chmielewskiego i Tamie Pomorzańskiej (sąsiedztwo planu) powstało wiele zakładów i fabryk: dwa browary Bergschlos, Bohrish (dzisiejszy Carlsberg), gazownia, elektrownia, oczyszczalnia, fabryka Didiera (wyroby szamotowe), fabryka mydła i świec, ogromna fabryka produktów chemicznych przy dzisiejszej ulicy Szczawiowej. Wszystkie te zakłady bardzo ucierpiały podczas II wojny światowej. Po odbudowie ze zniszczeń wojennych kilka zakładów wznowiło produkcję i działalność. Po kilku zakładach, które nie wznowiły działalności pozostały pojedyncze budynki lub kilka budynków, np. po browarze Bergschlos, fabryce Didiera, wyrobów chemicznych, fabryce mydła i świec – dzisiaj służą one różnym firmom lub służą jako magazyny.

Walorem krajobrazowym obszaru planu jest urozmaicona rzeźba terenu i liczne otwarcia widokowe na okolicę. We wschodniej i południowej części planu występują skarpy, z których roztacza się rozległy widok na Międzyodrzie i dalszą część Pomorzanych. Wysokość skarpy kształtuje się w okolicach ok. 20 m. Dominantą w krajobrazie tej części miasta jest zakład Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Bosman, obejmujący niemal jedną piątą obszaru planu. Elementem dysharmonijnym jest niewątpliwie wydzielony nasyp kolejowy, tereny blaszanych garażowisk, magistrale ciepne przebiegające wzdłuż i przez ulicę Zygmunta Chmielewskiego, a także gdzieś tam nieestetyczna, pojedyncza zabudowa mieszkaniowa/usługowa. Wszystkie te elementy wpływają na odbiór krajobrazu – dzielą przestrzeń, utrudniają przemieszczanie się i znacznie pogarszają jej estetykę.

Fot. 8. Otwarcie widokowe widoczne z terenu 7MW

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Fot. 9. Zakład Carlsberg Polska S.A. oddział Browar Bosman od ul. Szpitalnej

Źródło: Materiały autorskie, czerwiec 2023.

Na obszarze objętym planem występują elementy historycznej struktury przestrzennej miasta. Na terenie tym wskazuje się:

- obiekty wpisane do rejestru zabytków - budynek dawnej restauracji przy ul. Zygmunta Chmielewskiego nr 18 (nr rejestru: A-883),
- obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:
 - kamienice przy ul. Zygmunta Chmielewskiego 8 i 8a,
 - kamienice przy ul. Szpitalnej 11 i 16,
 - obszar zespołu gazowni przy ul. Tama Pomorzańska 1, 26, 26a i 27,
 - obszar zespołu przemysłowego – browar przy ul. Zygmunta Chmielewskiego 16;
- obiekty chronione postanowieniami planu, stanowiące zabudowę mieszkalną przy dawnych zespołach przemysłowych:
 - kamienice przy ul. Zygmunta Chmielewskiego 18b i 18c,
 - kamienica przy ul. Smolańskiej 10.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Plan poprzez ustalenia funkcjonalne, krajobrazowe, kompozycji, form zabudowy i sposobu zagospodarowania terenu realizuje interes publiczny, polegający na ochronie krajobrazu kulturowego oraz obszarów i obiektów o wartościach zabytkowych.

W planie ustala się strefę ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej, oznaczoną na rysunku planu. W granicach strefy znajdują się obiekty i obszary o wartościach zabytkowych (wpisane do rejestru zabytków, ujęte w gminnej ewidencji zabytków, chronione postanowieniami planu).

W granicach strefy ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej ochronie podlega:

- *harmonijna sylweta zabudowy, w tym zespół zabudowy gazowni,*
- *obiekty o wartościach zabytkowych.*

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków ustala się ochronę zasadniczej kompozycji obiektu, obowiązują przepisy odrębne z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami.

W obiektach o wartościach zabytkowych, z wyłączeniem obiektu wpisanego do rejestru zabytków:

- *ochronie podlega zasadnicza kompozycja historycznych zespołów gazowni i browaru, zasadnicza kompozycja, bryła i gabaryty budynku,*
- *zakazuje się zewnętrznej termoizolacji elewacji frontowej od strony ulicy, chyba że ustalenia szczegółowe stanowią inaczej,*
- *dopuszcza się:*
 - *działania odtworzeniowe,*
 - *w przypadku przebudowy poddaszy w dachach stromych dodatkowe doświetlenie od strony ulicy wyłącznie poprzez okna połaciowe,*

- o w parterach budynków przebudowę istniejących lokali na cele usługowe w nawiązaniu do kompozycji obiektu, z zachowaniem istniejących poziomów nadproży w otworach parteru,
- o niezbędną rozbudowę poddaszy umożliwiającą uzyskanie wymaganej przepisami wysokości użytkowej z zachowaniem kompozycji elewacji frontowej ze zwieńczeniem i jednakowej wysokości rozbudowy na całej szerokości budynku.

Ze względu na duże walory ekspozycyjności, obszary położone na wschodzie planu obejmuje się strefą E ochrony ekspozycji krajobrazu. Ochronę strefy E realizują nakazy, zakazy i ograniczenia określone w ustaleniach planu.

Ustalenia planu zabezpieczają w odpowiedni sposób pozostałe do dnia dzisiejszego dobra materialne świadczące o przeszłości i historii obszaru planu. Prognozuje się, wobec tego korzystne oddziaływanie realizacji zapisów planu na tą składową środowiska.

3.9 Zasoby naturalne

W granicach planu nie odnotowano występowania złóż surowców naturalnych, zatem nie wystąpią oddziaływania na ten element środowiska w wyniku realizacji ustaleń analizowanego planu.

3.10 Zdrowie i warunki życia ludzi

Teren poddany analizie pełni wiele funkcji: produkcyjno-usługową (Carlsberg Polska S.A. Oddział Browar Bosman, Zakład Gazowniczy, wytwórnia betonu), usługową (m.in.: usługi zdrowia, transport publiczny) oraz mieszkaniową. Pomiedzy nimi występują tereny zieleni nieurządzonej i zieleni towarzysząca zabudowie. Analizowany obszar planu charakteryzuje się wysokim stopniem przekształcenia – obecny jest tu dość mocno eksploatowany ciąg komunikacyjny obejmujący ul. Zygmunta Chmielewskiego, przechodzącą w ul. Smolańską (obecnie w budowie), która łączy się z al. Powstańców Wielkopolskich (poza planem). Ulicami tymi przebiega także linia tramwajowa, która łączy się na pętli „Pomorzany” – obecnie w trakcie przebudowy i powiększenia. Dodatkowym źródłem oddziaływań na zdrowie i warunki życia ludzi jest linia kolejowa przebiegająca przez obszar planu. Obecna infrastruktura drogowa wraz z licznymi przystankami komunikacji miejskiej pozwala na sprawne przemieszczanie się ludzi w kierunku z/do centrum miasta, a także w/z kierunku Dworca Głównego. Mieszkańcy mają możliwość korzystania także z podstawowych usług, tj. sklepów spożywczych i specjalistycznych, banku, przychodni zdrowia. Wymienione elementy zagospodarowania terenu mają istotny wpływ na jakość życia mieszkańców. Uciążliwe tło stanowi znaczny ruch pojazdów i związany z tym hałas.

Udział powierzchni zieleni ogólnodostępnej oraz terenów rekreacyjnych dla mieszkańców obszaru jest niewystarczający – znajdują się tu jedynie niewielkie tereny zieleni towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej, m.in. w terenie 3MW i 7MW. W pozostałych miejscach zieleni jest nieurządzona lub rośnie na zróżnicowanym terenie trudnodostępnych skarp. Większym, urządzonym i pielęgnowanym terenem zieleni jest zlokalizowany ok. 500 m na północ od obszaru planu Park Pomorzański im. gen. Dowbór – Muśnickiego. Zauważalne są także braki miejsc parkingowych przy gęstej zabudowie mieszkaniowej i usługowej, szczególnie w okolicy ul. Klemensiewicza.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Realizacja zapisów planu nie wpłynie na pogorszenie warunków życia i zdrowia ludzi. Zachowuje się obecną funkcję mieszkaniową, usługową, produkcyjną, a także infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. W planie powiększona zostaje rezerwa pod nową pętlę tramwajową „Pomorzany” – likwidacji ulegnie część ogrodów działkowych. Pętla ma stać się zintegrowanym węzłem przesiadkowym kolej-transport publiczny– samochód osobowy w bezpośrednim sąsiedztwie terenu kolejowego, która po planowanej przebudowie będzie również wyposażona w parking Park&Ride. Natomiast możliwe zlokalizowanie przystanku kolejowego w okolicach wiaduktu drogowo-tramwajowego nad linią kolejową nr 351 i 408 umożliwi dalszą integrację wszystkich środków transportu publicznego i rozwój Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej. Taka realizacja może skutkować wykorzystaniem publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu i zapewnić lepsze i szybsze połączenie z centrum miasta, z obrzeżami miasta oraz obszarami pozamiejskimi.

Likwidacja ogrodów działkowych może nastąpić również w terenach na zachód od linii kolejowej – wskazuje się tu teren usług zdrowia i pomocy społecznej, jako rozszerzenie funkcji Szpitala Pomorzańskiego

przy al. Powstańców Wielkopolskich (poza planem). Pozwoli to na jego rozbudowę i powiększenie o nowe obiekty, co wpłynie na jakość i dostępność do usług medycznych dla mieszkańców osiedla i miasta. Nowe tereny usług wskazuje się także przy ul. Zygmunta Chmielewskiego. Wyposażenie omawianego terenu w usługi będzie oddziaływaniem pozytywnym – skutkować będzie zwiększeniem miejsc pracy oraz dostępnością do różnorodnych usług. Nowa zabudowa mieszkaniowa powstanie w terenach elementarnych 5MW oraz dopuszczona jest w terenie 9U – planuje się tam nową zabudowę mieszkaniową wielorodzinną ze zwartym terenem rekreacyjno-wypoczynkowym.

Dla ograniczenia uciążliwości negatywnie wpływających na życie ludzi plan wprowadza ustalenia:

- zakres uciążliwości obiektów lub prowadzonej działalności nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska;
- obowiązuje realizacja zabudowy w sposób uwzględniający potencjalne uciążliwości, poprzez zastosowanie rozwiązań przestrzennych i technicznych, zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska i prawa budowlanego.

Zapisy planu promują wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; działania te zgodne są z ideą zrównoważonego rozwoju, podnosząc jakość życia w środowisku antropogenicznym. Dopuszcza się budowę indywidualnych i lokalnych niskoemisyjnych źródeł wytwarzających niezależnie lub w skojarzeniu energię elektryczną, ciepło i chłód.

Obowiązują następujące ustalenia dotyczące urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii:

- zakazuje się lokalizacji elektrowni i mikroinstalacji wiatrowych oraz innych instalacji wykorzystujących energię wiatru do wytwarzania energii elektrycznej,
- dopuszcza się wyłącznie urządzenia wykorzystujące energię otoczenia, geotermalną, aerotermalną, promieniowania słonecznego,
- wyznacza się obszary, w których dopuszcza się lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 1000 kW, zamykające się w granicach terenów elementarnych oznaczonych symbolem P-U, UZ, UE, U, wyłącznie jako infrastrukturę towarzyszącą;

W dobie obecnych zmian klimatu, ważnymi czynnikami wpływającymi na warunki zdrowia i życia ludzi są: dostęp do terenów zieleni i zagospodarowanie przestrzeni miejskich błękitno-zieloną infrastrukturą. Zapisy planu zachowują obecnie istniejące tereny zieleni: przy ul. Zygmunta Chmielewskiego 1ZP (z możliwością zagospodarowania), a także zieleni na skarpach wzdłuż wschodniej granicy planu (2ZP). W większości terenów elementarnych wprowadza się obowiązek programu zieleni uzupełniającej poprzez realizację elementów wyposażonych w zieleń, np.: tarasów, dachów, murów, donic, wiaduktów itp. Zieleń poprawia lokalny mikroklimat, a także warunki życia, poprawiając samopoczucie i kondycję psychiczną człowieka.

Reasumując, na obszarze opracowania nie występują zagrożenia ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a przytoczone wyżej rozwiązania planistyczne oraz obowiązujące normy prawa powszechnego powinny przyczynić się do minimalizacji uciążliwości mogących wyniknąć z eksploatacji zabudowy i zagospodarowania obszaru powstałych pod rządami planu. Nowa zabudowa określona zapisami planu będzie realizowana z podniesionymi standardami infrastruktury towarzyszącej.

3.11 Natura 2000 oraz pozostałe obszary i obiekty chronione

Omawiany obszar znajduje się poza siecią obszarów podlegających ochronie według ustawy o ochronie przyrody, jak również tych zaproponowanych do ochrony. Najbliższy obszar Natura 2000 – Dolna Odra położona jest w odległości ok. 2,5 km. W granicach planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie nie występują inne powierzchniowe formy ochrony przyrody.

Dostępna dokumentacja przyrodnicza (Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego, Waloryzacja przyrodnicza miasta Szczecin oraz opracowanie ekofizjograficzne) nie wskazują tego terenu jako miejsca siedliskowego chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

W związku z przedstawionymi powyżej uwarunkowaniami nie przewiduje się wpływu realizacji ustaleń omawianego planu na obszary Natura 2000 i pozostałe obszary i obiekty chronione.

3.12 Integralność ekologiczna obszaru

Obszar opracowania położony jest w dzielnicy Pomorzany, w lewobrzeżnej części miasta. Powiązania przyrodnicze obszaru opracowania z otoczeniem realizowane są przede wszystkim przez cyrkulację atmosferyczną. Na obszarze planu brak jest wód powierzchniowych, a więc ograniczone znaczenie ma obieg wody i znikome migracje roślin i zwierząt. Nad obszar opracowania napływają zachodnie masy powietrza z przyrodniczego otoczenia miasta i z jego strefy podmiejskiej – ulegają tu transformacji w wyniku oddziaływania przede wszystkim zabudowy. Migracja zwierząt na obszarze opracowania ma znikome znaczenie. Wynika to z charakteru jego zainwestowania i z przekształcenia środowiska, a także otoczenia. Na obszarze planu silną barierą migracyjną dla fauny jest linia kolejowa, przebiegająca przez obszar opracowania.

Przejawem migracji roślin na terenach niezainwestowanych, zwłaszcza z roślinnością ruderalną, jest sukcesja roślinności synantropijnej. Obszar opracowania jest w dużym stopniu izolowany od osnowy ekologicznej miasta, dlatego m.in. w obszarze planu nie wyznaczono Systemu Zieleni Miejskiej.

PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE:

Realizacja ustaleń mpzp „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie nie spowoduje zmian dotyczących integralności ekologicznej obszaru: wskazane drobne tereny zieleni urządzonej nie utworzą ciągłej, zwartej struktury zieleni z terenami poza granicami planu. Stan zagospodarowania obszaru pozostaje ten sam, z niewielkimi modyfikacjami w układzie komunikacyjnym (pętla tramwajowa), który tak jak obecnie będzie stanowił istotne bariery w przemieszczaniu się flory i fauny.

4 Zidentyfikowane problemy ochrony środowiska i sposoby ich rozwiązania

4.1 Rozwiązania mające na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W niniejszej prognozie przyjęto pojęcie kompensacji przyrodniczej w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska – zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Ponadto, zgodnie z treścią art. 75 ww. ustawy wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (czyli m.in. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego), określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Zatem w myśl tej ustawy działania kompensacyjne powinny być podejmowane na etapie realizacji ustaleń przedmiotowego planu, równocześnie z budową obiektów lub tuż po jej zakończeniu.

4.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie

Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu planu oraz brak oddziaływań na cele i przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000, nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

4.3 Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji planu

Przy braku realizacji ustaleń omawianego w niniejszej prognozie planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie można przyjąć założenie, że zachowany zostanie aktualny charakter zagospodarowania i sposób użytkowania terenu. Przyjmując taką hipotezę prognozuje się następujące zmiany w środowisku:

- brak spójnych zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele, a także ustalania zasad ich zabudowy,

- kształtowanie przestrzeni w sposób zagrażający wartościowym komponentom środowiska,
- rozprzestrzenianie się zadrzewień i zakrzewień oraz roślinności zielnej,
- zachowanie niekorzystnego stanu akustycznego i aerosanitarnego powietrza,
- wkraczanie i rozwój gatunków inwazyjnych,
- zaburzenie struktury geologicznej części terenu (ruchy masowe ziemi).

5 Przewidywane znaczące oddziaływania

5.1 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Rozdział ten wynika z obowiązku wypełnienia zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2). W niniejszej prognozie, w rozdziale 3. Analiza i ocena stanu środowiska wraz z przewidywanymi oddziaływaniami, opisano uwarunkowania przyrodnicze całego obszaru planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie uwzględniając skalę ocenianego dokumentu, jak również dostępne opracowania przyrodnicze. Ponadto w obowiązujących aktach prawnych, ustawodawca nie sprecyzował pojęcia „znaczące oddziaływanie”. Jedynym aktem, którym można posłużyć się w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko jest Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które określa rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże należy pamiętać, że skala miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymusza jedynie określenie przeznaczenia terenu i jego funkcję. Organ sporządzający plan nie jest w posiadaniu szczegółowych parametrów planowanych zamierzeń, które ujawniane są np. na etapie projektu budowlanego. Zatem w prognozach oceniających mpzp analizuje się i ocenia skutki, które mogą wyniknąć wyłącznie z projektowanego przeznaczenia terenów. Ze względu na to w prognozie odstąpiono od zwiększenia szczegółowości opisu stanu środowiska, jaki umieszczono w przywołanym wyżej rozdziale niniejszej prognozy.

5.2 Oddziaływania skumulowane

Obszar opracowania jest terenem w dużym stopniu zagospodarowanym, w którym przeważają komponenty środowiska antropogenicznego – intensywna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługowa, tereny produkcji, infrastruktura komunikacyjna oraz obiekty i sieci infrastruktury technicznej. W związku z tym przyjęto, że oddziaływania na poszczególne elementy środowiska będą występowały w trakcie realizacji ustaleń planu, a także podczas eksploatacji obszaru zgodnie z ustalonym w planie przeznaczeniem. Charakter oddziaływań na środowisko wynikał będzie z koncentracji obiektów o różnych funkcjach (zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa usługowa, produkcyjna, tereny komunikacji) oraz intensywności zagospodarowania (Tab. 4).

Tab. 4 Możliwe oddziaływania na środowisko na obszarze planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie

Etap realizacji planu	Oddziaływanie na środowisko	Rodzaje oddziaływań na środowisko
Etap budowy/przebudowy	bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe, miejscowe, częściowo odwracalne, przekształcenia zauważalne	okresowo zwiększone zanieczyszczenia powietrza, hałas, powstawanie odpadów budowlanych
Etap eksploatacji	skumulowane, długoterminowe, stałe, lokalne, możliwe do rewaloryzacji, przekształcenia zauważalne	wskazanie w planie terenów zieleni urządzonej, podnoszenie odporności obszaru na zmiany klimatu poprzez rozwiązania oparte na błękitno-zielonej infrastrukturze, wskazanie występowania wartościowego drzewostanu, określenie powierzchni terenu biologicznie czynnego, wskazanie zwartej terenu rekreacyjno-wypoczynkowej przy nowej zabudowie mieszkaniowej, określenie sposobów retencji

Źródło: Opracowanie własne.

Na każdym etapie inwestycji należy przestrzegać wymogów ochrony środowiska. Priorytetowe jest zapewnienie bezpieczeństwa dla zdrowia, życia ludzkiego i środowiska. Inwestor przedsięwzięcia powinien posiadać wszelkie wymagane prawem pozwolenia i umowy dotyczące korzystania ze środowiska, nadzorować prawidłowe funkcjonowanie urządzeń, zapewnić przestrzeganie przepisów prawa, w tym przepisów z zakresu ochrony środowiska. W miejscowym planie regulowane są te zagadnienia, które zostały wskazane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i które stanowią przedmiot ustaleń planu. Plan nie może narzucać działań o charakterze technicznym (w znaczeniu stosowanej techniki i technologii), organizacyjnym (funkcjonowania i struktury organizacyjnej podmiotów) i zapobiegawczym.

Na etapie realizacji ustaleń planu należy zagospodarować przestrzeń analizowanego terenu w sposób minimalizujący niepożądane przekształcenia i zmiany w środowisku. W związku z tym zaleca się następujące działania, które nie są i nie mogą być (zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz aktów wykonawczych do niej) przedmiotem zapisów planistycznych:

- podnoszenie udziału powierzchni terenów biologicznie czynnych korzystnych dla kształtowania warunków retencji wody oraz ostoi zwierząt – przede wszystkim ptaków, poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni terenów biologicznie czynnych w granicach działek budowlanych, a także dopuszczenie stosowania błękitno-zielonej infrastruktury w zagospodarowaniu poszczególnych terenów i wprowadzenie elementów zieleni z programu zieleni uzupełniającej,
- uwzględnienie w trakcie prac budowlanych zasad ochrony środowiska, a w szczególności ochronę gleby, ziemi, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych; w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji należy zapewnić oszczędne korzystanie z terenu, a wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji, stosowanie w budynkach materiałów o zwiększonej izolacyjności akustycznej.

5.3 Transgraniczne oddziaływania

Zapisy planu uniemożliwiają wprowadzenie zagospodarowania, które mogłoby być źródłem oddziaływania poza granice państwa, w związku z czym nie prognozuje się oddziaływać transgranicznych.

6 Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym i sposoby ich uwzględnienia

Cele polityki ekologicznej ustanowione na szczeblu krajowym uwzględniają cele ochrony środowiska rangi europejskiej, zawarte w dyrektywach Unii Europejskiej. Na szczeblu krajowym ochrona środowiska prowadzona jest na podstawie przyjętej w 1997 roku Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz w oparciu o strategię i programy środowiskowe, przede wszystkim Politykę ekologiczną państwa 2030, Krajową strategię ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Strategię gospodarki wodnej.

Regionalna polityka ochrony środowiska prowadzona jest w oparciu o Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030. Program zawiera takie działania na rzecz ochrony środowiska jak: dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie, ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Określa on konkretne działania, które należy podjąć w celu ochrony klimatu i jakości powietrza, przygotowania do zmian klimatu, a także podnoszenia świadomości ekologicznej, czy dążenia do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla.

Program ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 jest dokumentem zawierającym priorytetowe cele oraz zadania na rzecz ochrony środowiska. Program ten stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem na poziomie miasta, jednocześnie integruje występujące lokalnie zagadnienia ochrony środowiska z założeniami ochrony środowiska wskazanymi w dokumentach tworzonych na wyższych szczeblach administracji.

Dyspozycje miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie realizują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Podstawowym celem uwzględnionym podczas sporządzania planu był trwały, stabilny i zrównoważony rozwój dla osiągnięcia ładu społecznego, ekonomicznego, ekologicznego i przestrzennego. Ustalenia planu mają na celu osiągnięcie harmonijnego zagospodarowania przestrzennego, pozwalającego na rozwój obszaru, a także społeczności go zamieszkującej, bez negatywnego wpływu na środowisko.

Ustalenia planu kształtują zagospodarowanie obszaru opracowania zgodnie z obowiązującym systemem prawnym oraz uwzględniają cele i problemy związane z ochroną środowiska.

Plan w swych zapisach realizuje następujące wytyczne programów dotyczących ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, krajowym, regionalnym oraz lokalnym, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Tab. 5. Zapisy miejscowego planu wypełniające określone cele środowiskowe

Zasoby przyrodnicze	
Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych	<ul style="list-style-type: none"> – wskazanie występowania wartościowego drzewostanu, – obowiązek stosowania programu zieleni uzupełniającej, – zakaz wprowadzania niepożądanych gatunków roślin, eliminacja z zagospodarowania terenu istniejących roślin z gatunków niepożądanych, – zachowanie cennych zasobów zieleni w postaci szpalerów;
Zrównoważone użytkowanie zasobów przyrodniczych	
Zwiększenie roli zielonej infrastruktury w łagodzeniu skutków zmian klimatu	
Wzmocnienie funkcji społecznej i ekologicznej terenów zieleni	
Powierzchnia ziemi	
Ochrona powierzchni ziemi przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacja terenów zdegradowanych	<ul style="list-style-type: none"> – określenie minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego, – wskazanie terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi;
Wody i gospodarowanie wodami	
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> – wprowadzenie obowiązku stosowania rozwiązań polegających na zagospodarowaniu całości lub części wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, – obowiązek zastosowania błękitno-zielonej infrastruktury, – określenie możliwie najwyższego wskaźnika powierzchni terenu biologicznie czynnego, – obowiązek stosowania rozwiązań zmniejszających zużycie wody;
Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi ze zmianami klimatycznymi	
Jakość powietrza atmosferycznego	
Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego	<ul style="list-style-type: none"> – dopuszczenie realizacji paneli fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych, – dopuszczenie budowy indywidualnych i lokalnych niskoemisyjnych źródeł wytwarzających niezależnie lub w skojarzeniu energię elektryczną, ciepło i chłód, – obowiązek stosowania rozwiązań niskoemisyjnych, energooszczędnych lub wykorzystujących odnawialne źródła energii;
Przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu	
Hałas	
Poprawa klimatu akustycznego poprzez dążenie do obniżenia hałasu co najmniej do poziomu obowiązujących standardów	<ul style="list-style-type: none"> – kwalifikacja akustyczna poszczególnych terenów zgodnie z obowiązującymi normami;
Gospodarka wodno-ściekowa	
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> – określenie warunków realizacji systemu wodociągowego, – ustalenie zasad odprowadzania ścieków sanitarnych, – określenie zasad zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, a także obowiązek wykorzystania błękitno-zielonej infrastruktury, – wprowadzenie obowiązku stosowania rozwiązań polegających na zagospodarowaniu całości lub części wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska miasta Szczecin na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028.

Osiągnięcie tych celów wpływa na zasobooszczędność, wsparcie dla zielonej gospodarki i konkurencyjność gospodarki niskoemisyjnej oraz budowanie odporności miasta na zmiany klimatyczne.

7 Metody analizy skutków realizacji planu

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prezydent miasta w celu oceny aktualności planów miejscowych dokonuje co najmniej raz w czasie kadencji rady miasta, analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu

planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W tym okresie dokonuje się oceny skutków realizacji ustaleń, między innymi, analizowanego projektu planu w kontekście złożonych wniosków. Możliwość realizacji tych wniosków będzie również uzależniona od skutków realizacji obowiązującego planu na środowisko przyrodnicze i warunki życia mieszkańców. Kontrole i monitoring poszczególnych komponentów środowiska wykonuje się w ramach przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa lokalnego.

8 Podsumowanie i wnioski

Prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska i w ich wzajemnym powiązaniu.

Przyjęte w planie rozwiązania w zakresie funkcjonalnym i przestrzennym są zgodne z kierunkami i polityką przestrzenną zawartą w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, wynikami Waloryzacji przyrodniczej Szczecina oraz z opracowaniem ekofizjograficznym.

Prognozuje się, że zagospodarowanie omawianego terenu według zapisów planu „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie nie wpłynie negatywnie na ogólny stan środowiska. Celem planu jest określenie sposobu zabudowy i zagospodarowania terenu oraz sposobu ochrony konserwatorskiej z uwagi na zachowane walory struktury funkcjonalno-przestrzennej osiedla. Obszar w przeważającej części jest zagospodarowany, przewiduje się zmianę funkcji w terenach położonych na zachód od linii kolejowej.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie na pogorszenie jakości i warunków życia mieszkańców obszaru planu, m.in. poprzez zachowanie wysokiej powierzchni biologicznie czynnej w przeważającej części obszaru planu, czy obowiązek realizacji programu zieleni uzupełniającej i/lub błękitno-zielonej infrastruktury w terenach zainwestowanych. Szerszy i swobodny dostęp do usług, w tym usług zdrowia, transportu miejskiego oraz nowego zasobu mieszkaniowego z podniesionymi standardami infrastruktury towarzyszącej będzie skutkowało podniesieniem jakości życia mieszkańców osiedla jak i całego miasta.

W granicach planu nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w tym na zdrowie i życie ludzi. Ustalenia planu oraz stosowanie zasady korzystania z najlepszej dostępnej techniki w trakcie realizacji zapisów planu powinny ograniczyć możliwość występowania oddziaływań o takim charakterze.

Wnioski:

- W granicach obszaru planu nie wskazuje się stanowisk zwierząt, roślin i siedlisk przyrodniczych, a także obszarowych form ochrony przyrody, brak jest także form cennych przyrodniczo,
- Przewiduje się nieznacząco negatywny skutek wpływu ustaleń planu poprzez zmianę funkcji ogrodów działkowych na usługi zdrowia, które wpłyną głównie na powierzchnię ziemi i jej zdolności retencyjne, szatę roślinną i zwierzęta,
- Prognozuje się korzystne skutki wpływu ustaleń planu na krajobraz poprzez szczegółowe określenie kompozycji, form zagospodarowania i zabudowy poszczególnych terenów elementarnych, w pełni uwzględniających istniejącą historyczną strukturę przestrzenną,
- Korzystnym wpływem ustaleń planu na zdrowie i jakość życia mieszkańców będzie utrzymanie istniejących terenów służących rekreacji i wypoczynkowi (zieleni urządzona) oraz obowiązek realizacji zwartej terenu rekreacyjno-wypoczynkowego na terenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- Obowiązek stosowania rozwiązań polegających na zagospodarowaniu całości lub części wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, możliwość wykorzystania produkcji energii ze źródeł odnawialnych, dopuszczenie realizacji błękitno – zielonej infrastruktury stanowią rozwiązania przyjazne środowisku i wspierają odporność miasta na zmiany klimatyczne.

9 Literatura i materiały źródłowe

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano informacje zawarte w niżej wymienionych projektach, dokumentach i opracowaniach:

Barszczewska M., Kowalska-Klimczak E., Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Powstańców Wielkopolskich 66-68” w Szczecinie, Szczecin 2014-2015.

Białecki T, Turek-Kwiatkowska L., Szczecin stary i nowy, Szczecińskie Towarzystwo Kultury, Szczecin 1991 r.

Biuro Konserwacji Przyrody, Waloryzacja przyrodnicza Szczecina, Szczecin 2018.

Ekkom Sp. z o.o., Mapa akustyczna miasta Szczecin, Kraków 2022.

Proeko, Opracowanie ekofizjograficzne obszaru Pomorzany – Wzgórze Hetmańskie, Gdańsk 2004.

Pismo GIOŚ z dnia 12 sierpnia 2022 r. przedstawiające wartości stężeń średnio-rocznych dla NO₂, SO₂, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, benzenu i ołowiu w roku 2018 (znak: DMS-SZ.731.1.25.2023).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Chmielewskiego” w Szczecinie.

Uchwała Nr XII/252/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Pomorzany – Powstańców Wielkopolskich 66-68” w Szczecinie.

Uchwała Nr XXXIX/1061/22 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 kwietnia 2022 r. w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin.